

dr hab. Joanna Usakiewicz, kierownik Zakładu Hermeneutyki i Translatoryki Filozoficznej

Zajmuje się historią filozofii i filologią klasyczną. W pracy badawczej interesuje się w szczególności myślą filozoficzną wieku XVII, recepcją greckiego i rzymskiego antyku w filozofii tego okresu oraz udziałem kobiet w dyskursie filozoficznym. Jest autorką monografii: „*Bonum et (im)mutabilitas*”. *Myśl filozoficzna Anne Conway (1631-1679)* (2002), *Z miłości do rozumu. O etyce Arnolda Geulincxa (1624-1669)* (2010), *Arnolda Geulincxa kwestie rozmaite filozoficzne, kulturowe, filologiczne* (2021) oraz licznych artykułów. Jest tłumaczką z języka łacińskiego. Owocem działalności na polu translatorskim są pierwsze przekłady na język polski dzieł Anne Conway, René Descartes’a, Pierre’a Gassendiego, Arnolda Geulincxa, Henry’ego More’a i Anny Marii van Schurman.

Wybrane publikacje od 2017 roku:

- *Polemiczna łacina Descartes’a na podstawie Listu do Voetiusa*, „Meander”, Rok LXXII, Warszawa 2017, s. 33-66 (artykuł);
- *Konkurs na katedrę filozofii w Uniwersytecie Wileńskim w 1820 roku. Recepcja filozofii Immanuela Kanta w filozofii polskiej w początkach XIX wieku. Część 4*, opracowanie naukowe T. Kupś, D. Viliūnas, przekład i opracowanie tekstów łacińskich J. Usakiewicz, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2017;
- Pierre Gassendi, *Dociekania metafizyczne czyli wątpliwości i zastrzeżenia wobec metafizyki René Descartes’a i wobec jego odpowiedzi*, przekład z języka łacińskiego Joanna Usakiewicz, wstęp Jerzy Kopania, przypisy J. Kopania i J. Usakiewicz, Wydawnictwo Marek Derewiecki, Kęty 2017;
- *Fainarete, Aspazja, Diotima – kobiety na filozoficznej drodze Sokratesa*, w: *Ideal i antyideal kobiety w literaturze greckiej i rzymskiej*, red. A. Marchewka, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2018, s. 123-132 (rozdział w monografii);
- *Anna Maria van Schurman (1607-1678) – Ocellus Niderlandów*, „Studia z Historii Filozofii”, 1(10)/2019, Toruń 2019, s. 171-192 (artykuł);
- *Autorytet autora wypowiedzi jako pozawerbalna forma perswazyjna na przykładzie dialogów Platona*, w: *Studia o Antyku V. Antyczne techniki perswazyjne*, red. E. Gryksa i P. Matusiak, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2019, s. 37-48 (rozdział w monografii);
- *Filozoficzne i teologiczne podstawy argumentacji na rzecz edukacji kobiet w Occasional Thoughts Damaris Masham*, „Humaniora. Czasopismo internetowe”, 4(28)/2019, Poznań 2019 (artykuł);
- *Aktualność myśli Cycyrona w rozważaniach dotyczących filozofii wobec wyzwań współczesności*, w: *Filozofia, uzdelanie, kultúra vo výzvach súčasnosti. Zbornik vedeckých príspevkov*, red. S. Gálíková, P. Kyslan, O. Marchevský, Slovenské filozofické združenie pri SAV, Bratislava 2020, s. 11-17 (rozdział w monografii);
- *Eleonora Ziemięcka, the First Polish Woman Philosopher: On the Essence and the Role of Philosophical Thinking*, „Studia z Historii Filozofii” 3(12)/2021, Toruń 2021, s. 123-135 (artykuł);
- *Arnolda Geulincxa kwestie rozmaite filozoficzne, kulturowe, filologiczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2021.

Projekty badawcze:

- kierownik projektu badawczego finansowanego przez Komitet Badań Naukowych w latach 2003-2005: *Badania nad poglądami etycznymi Arnolda Geulincxa, na podstawie dzieła „Ethica” wraz z przekładem tego dzieła*;
- kierownik projektu badawczego finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki w latach 2014-2017: *Polemika Gassendiego z Descartes’em – badania na podstawie tekstów źródłowych wraz z przekładem trzech tekstów na język polski*;

- główny wykonawca projektu badawczego finansowanego przez NCN w latach 2015-2018: *Kantiana wileńska (część druga projektu: recepcja filozofii Immanuela Kanta w filozofii polskiej w początkach XIX wieku)*;
- wykonawca projektu badawczego finansowanego przez NCN w latach 2018-2022 *Filozofia Johanna Heinricha Abichta oraz jego działalność naukowa i dydaktyczna w Cesarskim Uniwersytecie Wileńskim (1804-1816)*;
- wykonawca projektu badawczego finansowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki w latach 2022-2024: *Wkład polskich socynian w rozwój kultury umysłowej Europy w XVI i XVII wieku.*